

Raadsbrief

Datum

10 juni 2024

Onderwerp

Ontwerp-verkeersbesluit en ontheffingenbeleid voor invoering zero-emissiezone stadslogistiek

Versienummer

Portefeuillehouder

Gerdien Rots

Samenvatting

Voor de invoering van de zero-emissiezone voor stadslogistiek voor de binnenstad van Zwolle wordt een verkeersbesluit genomen. Er wordt gebruik gemaakt van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure zodat ondernemers en inwoners van Zwolle zienswijzen kunnen indienen. Het verkeersbesluit gaat gepaard met een ontheffingenbeleid dat landelijk is afgestemd en gelijk is aan het ontheffingenbeleid in vrijwel alle deelnemende gemeenten.

Bijlagen

1. Ontwerp-verkeersbesluit zero-emissiezone stadslogistiek Zwolle
2. Concept Beleidsregels ontheffingen zero-emissiezone stadslogistiek Zwolle
3. Situatieschets zero-emissiezone stadslogistiek Zwolle
4. Effectstudie zero-emissiezone Zwolle

Openbaarheid

- ☒ Openbaar
☐ Geheim

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

het besluit van het college om in te stemmen met het ontwerp-verkeersbesluit en het ontheffingenbeleid voor de invoering van de zero-emissiezone stadslogistiek in de binnenstad van Zwolle.

Datum

10 juni 2024

Inleiding

In deze raadsbrief onderbouwen we het nemen van een ontwerp-verkeersbesluit voor de invoering van een zero-emissiezone voor stadslogistiek. Daarnaast wordt voorgesteld om het ontheffingenbeleid vast te stellen. In 2020 heeft de raad besloten om een zero-emissiezone in te voeren vanaf 1 januari 2025 in de historische binnenstad. Dit is het gebied binnen de stadsgrachten. Vanaf die datum zijn alleen bestel- en vrachtauto's welkom die geen CO₂ uitstoten, rekening houdend met een overgangperiode van 2025-2030. De zero-emissiezone draagt bij aan de leefkwaliteit en een aantrekkelijke binnenstad. Op dit moment is de gemeente Zwolle één van de 29 gemeenten die een zero-emissiezone invoeren. Een gezamenlijke inzet die in 2030 zorgt voor een CO₂-reductie van 1 megaton. Voor Zwolle is de reductie ruim 500 ton CO₂ per jaar waarvan 65 ton CO₂ per jaar door de invoering van de zero-emissiezone.

Voor het invoeren van de zero-emissiezone volgen we de landelijke regels en houden daarbij oog voor de lokale situatie en ontwikkelingen. De overgang naar uitstootvrij vervoer is voor veel ondernemers een uitdaging. De lokale invoering waarbij we snel helderheid geven aan ondernemers, is nader uitgewerkt in de raadsbrief van 27 maart 2024 die op 22 april 2024 in de raad is behandeld en sluit aan op een breed gedragen wens vanuit de Gemeenteraad. Dit is verwoord in de aangenomen motie van ChristenUnie, CDA en VVD op 13 februari 2024 (motie 13-1). De ondernemers willen we zo goed mogelijk ondersteunen door vroegtijdig duidelijkheid te geven over het invoeren van de zero-emissiezone en de mogelijkheid te bieden om zienswijzen in te dienen. Daarom wordt de uniforme openbare voorbereidingsprocedure gevolgd voor het vaststellen van het verkeersbesluit. Om vroegtijdig helderheid te krijgen of ondernemers in aanmerking komen voor een ontheffing wordt het ontheffingenbeleid vastgesteld. Het ontheffingenbeleid is landelijk afgestemd en gelijk aan vrijwel alle gemeenten die deelnemen vanaf 2025 (exclusief een klein aantal gemeenten die aanvullende lokale ontheffingen introduceren, bijvoorbeeld voor ambulante handel).

Kader

- Klimaatakkoord Parijs (2015)
- Nationaal Klimaatakkoord (2019)
- Afspraken klimaatconferentie Glasgow (2021)
- Green Deal Zero Emission Stadslogistiek (GDZES, in 2017 ondertekend door Zwolle)
- [Actieplan Stadslogistiek \(2018\)](#)
- [Mobiliteitsvisie 'Mobiliteit brengt Zwolle verder' \(2019\)](#)
- [Raadsbesluit zero-emissiezone \(23 november 2020\)](#)
- [Landelijke Uitvoeringsagenda Stadslogistiek](#) (UAS, in 2021 ondertekend door Zwolle)
- [Intentieovereenkomst Centraal Loket ontheffing zero-emissiezone](#), (Collegebesluit 16 mei 2023).
- [motie 13-1 sneller duidelijkheid ondernemers binnenstad](#) (13 februari 2024)
- [Raadsbrief Lokale aanpak invoering zero-emissiezone binnenstad Zwolle](#) (27 maart 2024)

Kernboodschap

Met de invoering van de zero emissiezone wordt een bijdrage geleverd aan een leefbare en aantrekkelijke binnenstad, met een minimale uitstoot door logistieke voertuigen. Ook leveren we een

Datum

10 juni 2024

bijdrage aan de reductie van CO₂. Met de lokale aanpak willen we voorwaarden scheppen om ondernemers snel duidelijkheid te geven. Het eerste jaar zien we als leerjaar waarbij we ondernemers helpen bij de stappen richting duurzame logistiek. Zwolle sluit aan op de landelijke lijn van de invoering van de zero-emissiezone en de bijbehorende ontheffingen. Binnen deze landelijke afspraken is voldoende ruimte voor lokaal maatwerk. Voor de invoering van de zero-emissiezone voor stadslogistiek neemt de gemeente een verkeersbesluit en stelt het ontheffingenbeleid vast.

Toelichting

Voor de invoering van de zero-emissiezone voor stadslogistiek, neemt de gemeente Zwolle een verkeersbesluit. Er is gekozen om de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (verder UOV-procedure) te volgen zodat een zorgvuldige besluitvorming wordt gewaarborgd. Door het volgen van de UOV-procedure bieden we de mogelijkheid om via zienswijzen te reageren op de impact van het verkeersbesluit. Deze overwegingen en belangen van alle partijen wegen we af bij het nemen van het definitieve verkeersbesluit. Hierdoor borgen we inspraak op het voorgenomen besluit.

Tegelijk met het ontwerp-verkeersbesluit geven we ook duidelijkheid over de ontheffingen. Zo snel mogelijk helderheid geven aan ondernemers of een ondernemer in aanmerking komt voor een ontheffing, sluit aan op een breed gedragen wens vanuit de gemeenteraad en is verwoord in de aangenomen motie van ChristenUnie, CDA en VVD op 13 februari 2024 (motie 13-1). De ontheffingen worden landelijk ingevoerd en zijn in nauwe samenspraak met belangenvertegenwoordigers opgesteld. Hierdoor gelden in vrijwel alle gemeenten die een zero-emissiezone invoeren dezelfde regels. Voor ondernemers is het voordeel dat bij één Centraal Loket de ontheffingen worden aangevraagd. De beoordeling en afgifte van de ontheffingen gebeurt ook zoveel mogelijk centraal. Ontheffingen die voor meerdere gemeenten gelden worden dan in één keer verleend.

Er zijn drie soorten ontheffingen die kunnen worden aangevraagd:

1. Dagontheffingen
2. Landelijke langdurige ontheffingen
3. Gemeentespecifieke langdurige ontheffingen

Onder de gemeentespecifieke langdurige ontheffingen vallen voor Zwolle:

1. Ontheffing voor bedrijfs- of vrachtauto's in verband met bedrijfseconomische omstandigheden dreigend faillissement (artikel 12)
2. Afwijkingsbevoegdheid (eerder ook wel hardheidsclausule genoemd) (artikel 13) bijvoorbeeld voor schrijnende/onvoorziene gevallen

Voor de aanpak van de gemeentespecifieke langdurige ontheffingen werd de raad al eerder geïnformeerd dat er in het eerste jaar sprake is van een leerjaar (raadsbrief 27 maart 2024). Dit houdt in dat we het eerste jaar een lichte inhoudelijke toets op de aanvragen uitvoeren. Bij positieve beoordeling wordt een ontheffing voor een jaar afgegeven onder voorwaarde dat benodigde verbeteringen of verdieping van de aanvraag in het komende jaar plaatsvindt. De gemeente gaat waar nodig ondernemers hierbij helpen.

Voor de onderbouwing van het ontwerp-verkeersbesluit is een effectstudie uitgevoerd (bijlage 4). Hieruit blijkt dat de autonome ontwikkeling zorgt voor meer dan een halvering van de afname van

Datum

10 juni 2024

uitstoot in Zwolle. De invoering van de zero-emissiezone in Zwolle zorgt voor een extra reductie van 15%. Dit is een positief en beperkt effect ten opzichte van de autonome ontwikkeling.

Maatschappelijk draagvlak & participatie

Ondernemers, leveranciers en belangenvertegenwoordigers van de ondernemers en logistieke partijen zijn vanaf het voornemen voor de instelling van de zero-emissiezone in de binnenstad in Zwolle meegenomen. Het afgelopen jaar is de communicatie geïntensiveerd en hebben we gebruik gemaakt van de kanalen en netwerken van de belangenvertegenwoordigers. Er zijn verschillende bijeenkomsten geweest voor ondernemers en inwoners van de binnenstad. Alle bedrijvenverenigingen in Zwolle zijn bezocht en veel ondernemers hebben we individueel gesproken. De meeste ondernemers zijn op de hoogte van de komst en impact van de zero-emissiezone en weten waar ze meer informatie kunnen vinden zodat ze zich goed kunnen voorbereiden. De aanpak waarbij we aansluiten op landelijke standaarden en zoveel mogelijk gelijke invoering met andere deelnemende gemeenten, is mede tot stand gekomen op basis van signalen uit deze ontmoetingen.

Communicatie

Goede en tijdige communicatie is van belang. Veel van de betrokken doelgroepen vragen om een gerichte aanpak. Voor de communicatie is daarom voor de aanloop tot, tijdens en na de invoering van de zero-emissiezone een plan van aanpak opgesteld (maart 2023) en deze is sindsdien in uitvoering. Flexibiliteit in de communicatie is uitgangspunt om adequaat in te kunnen spelen op signalen uit de stad.

Het plan richt zich op;

- het betrekken en informeren van alle belanghebbenden (over de zero-emissiezone, subsidies, maatwerkadvies, ontheffingen, alternatieve logistieke oplossingen en probeeracties).
- het creëren van bewustwording en gevoel van urgentie.
- het aansporen tot samenwerking met leveranciers en ondernemers.
- het promoten van duurzame logistieke alternatieven.

Het rijk ondersteunt de gemeenten bij de communicatie over deze ontwikkeling. Er is een landelijke kernboodschap en aanpak. Er is een campagne (Doehetzero.nl) en een toolbox ontwikkeld en aangereikt. De gemeenten kunnen deze middelen vervolgens een eigen (lokale) kleur geven. In aanloop naar 1 juli 2024 communiceren we actief met ondernemers en na 1 juli bieden we hulp met de aanvraag. In juni en september 2024 worden ondernemers en chauffeurs die in de binnenstad aanwezig zijn gedurende twee weken geïnformeerd. Hierbij maken we gebruik van een promotieteam en matrixborden bij de entrees van de binnenstad.

Financiën

Voor de invoering van de zero-emissiezone is een Rijkssubsidie verleend (CDOKE-middelen) voor de periode 2023 t/m 2025 voor de ambtelijke inzet. De verwachting is dat in deze periode jaarlijks circa € 400.000 beschikbaar wordt gesteld. Vooralsnog lijken deze middelen voldoende. De structurele inzet voor de beoordeling van ontheffingen en handhaving kan in 2024 en 2025 incidenteel worden opgevangen vanuit het beschikbare subsidiebudget. De CDOKE-middelen zijn voor 2024 en 2025 definitief beschikbaar gesteld.

Datum

10 juni 2024

Risico's

De introductie van een nieuw systeem gaat gepaard met de nodige onzekerheden. Op landelijk niveau wordt hard gewerkt om de invoering zorgvuldig en vlot te laten verlopen. Mogelijk treden landelijk vertragingen op die weerslag hebben op de lokale inbedding. Voor de impact op lokaal en regionaal niveau hebben we zo zorgvuldig mogelijk afgestemd met diverse ondernemers en belangenvertegenwoordigers. Toch kunnen we niet uitsluiten dat sommige inzichten zich openbaren op het moment dat we het nieuwe systeem invoeren en in werkingstellen. Bijvoorbeeld bij de zienswijzen die worden ingediend bij het publiceren van het Verkeersbesluit. Door alert te zijn op mogelijke ongewenste effecten, hierop te reageren en duidelijk en snel over te communiceren, zorgen we ervoor dat we adequaat werken. Hiervoor zetten we voldoende capaciteit en expertise in. Het eerste jaar is hierin een leerjaar.

In het onlangs gepresenteerde hoofdlijnenakkoord is aangegeven dat het nieuwe kabinet wil gaan onderzoeken of de invoering van zero-emissiezones kan worden uitgesteld. Hierbij is aangegeven dat invoering van zero-emissiezones een gemeentelijk besluit is. Het is nu onduidelijk wat dit landelijk in de toekomst gaat betekenen. Ook het nieuwe verkeersbord is nog niet vastgesteld. Op het moment dat er een nieuw verkeersbord wordt vastgesteld zullen de bestaande borden worden vervangen. Dit risico is beperkt.

Vervolg

Na afloop van de zienswijzeperiode voorziet de gemeente deze zienswijzen van een reactie in een Nota van Beantwoording. Het college neemt een besluit over de Nota van Beantwoording en het definitieve verkeersbesluit. Naar verwachting gebeurt dit in september 2024. Vervolgens zal in het najaar de inrichting gereed gemaakt worden (waaronder de verkeersborden). Voor de wijziging van de legesverordening wordt een separaat raadsvoorstel opgesteld. Voor aansluiting op het Centraal Loket inclusief de mandatering wordt een apart collegevoorstel gemaakt. De verwachting is dat besluitvorming over de wijziging van de legesverordening en de aansluiting op het Centraal Loket begin juli 2024 is afgerond. Vaststelling van de legesverordening en regelen van de mandatering is noodzakelijk voordat aangesloten kan worden op het Centraal Loket. De raad wordt hier op korte termijn over geïnformeerd met een raadsbrief.

Openbaarheid

De raadsbrief is openbaar

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer